

Kommunal - og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Vår ref
2011/18/2/

Deres ref:

Saksbehandler
Ole Aasaaren
61215484

Dato
20.06.2011

NOU 2011:3. Høringsuttale fra Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal

Bakgrunn:

Regjeringen oppnevnte 22. januar 2010 er utvalg for å fremme konkrete forslag til tiltak for å sikre at kompetansearbeidsplasser og nye statlige arbeidsplasser blir spredt i hele landet. Utvalget ble også bedt om å foreslå tiltak for å sikre rekruttering til kompetansearbeidsplasser i distriktene. NOU: 2011:3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet, ble avgitt til Kommunal- og regionaldepartementet 9. mars 2011. Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal er høringspart.

Bakgrunn og mandat

Bakgrunnen for utredningen er de store strukturelle endringene i arbeidsmarkedet. En stor del av veksten i arbeidslivet kommer i spesialiserte, kunnskapsintensive bransjer i arbeidsmarkedet rundt Oslo. Samtidig er sysselsettingen redusert i industri og primærnæringer utenfor de større byregionene.

Statlige virksomheter har de siste tiårene konsentrert fagmiljøene sine på færre steder. Mange områder sliter med å rekruttere og holde på personer i spesialiserte og kunnskapsintensive stillinger.

Utvalget skal fremme konkrete forslag til tiltak for å sikre at kompetansearbeidsplasser og nye statlige arbeidsplasser blir spredt i hele landet. Utvalget skal videre vurdere tiltak for å sikre rekruttering til kompetansearbeidsplasser i distriktene.

- Med kompetansearbeidsplassar meinast i denne samanhengen spesialiserte arbeidsplassar med krav til høgare utdanning.*
- Utvalet skal byggje forslaga på kunnskap om korleis slike arbeidsplassar vert lokaliserte i arbeidsmarknader av ulik storleik, viktige rammevilkår for slik lokalisering og korleis rekrutteringa til kompetansearbeidsplassar er i ulike typar arbeidsmarknader.*

Postadresse
Skansen 7
2670 Otta
E-post: e-post@regionkontoret.no

www.nord-gudbrandsdal.no

Telefon
61215480
Telefaks
61215481

Bank
2105.07.28568
Org.nr
976 634 845

- Utvalget skal vurdere samfunnsøkonomiske konsekvenser av forslag til tiltak, og i denne sammenhengen vurdere konsekvenser av tiltaka på funksjonsmåten til arbeidsmarknaden. Minst eitt av forslaga skal baserast på uendra ressursbruk.

Utvalget ble oppnevnt med følgende sammensetning:

- Professor Karen Helene Ulltveit-Moe, Universitetet i Oslo (Leder)
- Selvstendig næringsdrivende Åsa Elvik
- Seniorrådgiver Lillian Hatling, Kompetansesenter for distriktsutvikling
- Forskningsdirektør Torbjørn Hægeland, Statistisk Sentralbyrå
- Professor Kjell Gunnar Salvanes, Norges Handelshøyskole
- Regionaldirektør Jan Per Styve, Hordaland Fylkeskommune
- Direktør Roar Tobro, Møreforskning

Utvalget har lagt mandatets definisjon av kompetansearbeidsplasser til grunn i sitt arbeid: "spesialiserte arbeidsplasser med krav til høyere utdanning". Utvalget ønsker imidlertid å understreke at alle arbeidsplasser stiller krav til kompetanse. Dermed kan en slik definisjon bli både for snever og for generell. I mange yrker er realkompetansen en svært viktig del av arbeidstakernes humankapital. Dette fanges ikke opp av definisjonen i mandatet.

Noen utdrag fra utredningen

Norge har en høyt utdannet befolkning

Dette gir oss et relativt konkurransefortrinn i kunnskapsintensive næringer. Det innebærer også at det er sannsynlig- og ønskelig fra et ressursperspektiv at veksten i norsk næringsliv hovedsakelig skjer innenfor næringer som nyttiggjør seg av arbeidskraft med høyere utdanning.

De kompetanseintensive næringene vokser mest

Det siste tiåret har sysselsettingsveksten vært størst i kompetanseintensive næringer. Globalisering, ulike næringers kostnadsnivå og lønnsevne, økt utdanningstilbøyelighet, samt nordmenns evne til å nyttiggjøre seg ny kommunikasjonsteknologi sannsynliggjør at denne utviklingen vil fortsette.

Nedgang i arbeidsplasser for ufaglærte

Globalisering av verdensøkonomien har ført til gradvis nedbygging av tradisjonell industri og økt grad av norske bedriftsinvesteringer i utlandet. Dette betyr nedgang i arbeidsplasser for ufaglærte i konkurranseutsatt sektor. Den frigjorte arbeidskraften burde kunne gå inn i kunnskapsintensiv tjenesteproduksjon. Det viser seg at omfanget av uføretrygdete og førtidspensjonerte har et urovekkende høyt nivå i kommuner som har opplevd nedleggelse og nedbemanning innen privat- og offentlig sektor.

Veksten skjer i de store byene

Et viktig kjennetegn ved utviklingen de siste tiårene er imidlertid at veksten i kompetansearbeidsplasser er ujevnt fordelt mellom sentrale strøk og andre regioner. Over tid har vi sett en jevn vekst i befolkningen i regionene rundt Oslofjorden. Dette henger sammen med innvandring fra utlandet og fødselsoverskudd. Samtidig skjer flytting i større grad internt i hovedstadsområdet enn fra hovedstadsområdet til andre deler av landet.

Kompetansearbeidsplasser som virkemiddel

Sterkere geografisk spredning av kompetansearbeidsplasser vil være en viktig faktor for å legge til rette for at flere velger å flytte og bli boende i andre deler av landet enn rundt Oslofjorden og i de større

byene. Vekst i kompetansearbeidsplasser i hele landet oppnås kun dersom forholdene ligger til rette for lønnsom verdiskaping som sysselsetter høyt utdannet arbeidskraft.

Befolkningsvekst

Over tid vil tilgangen på arbeidsplasser styre hvilke regioner som har befolkningsvekst og hvilke som ikke har det. Andre forhold har også betydning for folks bosettingsvalg, så som familietilknytning, god tilgang på kultur- og opplevelsestilbud, tjenestetilbud og boligtilbud, fritidsinteresser, naturopplevelser og hva som oppleves som " det gode liv".

Arbeidsmarkeder og balansert regional utvikling

Velfungerende arbeidsmarkeder spiller derfor en avgjørende rolle for all lokal og regional samfunnsutvikling. Disse må ha en viss størrelse og bredde for å få til en mer balansert regional utvikling.

Misforhold mellom tilbud og etterspørsel

Noen steder sliter private og offentlige virksomheter med rekrutteringen, mens andre steder er det mangel på arbeidsplasser for høyere utdannede.

Regionale arbeidsmarkeder

Utvalget har valgt å legge stor vekt på å øke innsikten i, og forståelsen av, hvordan de regionale arbeidsmarkedene fungerer. Utvalget har videre vært opptatt av å analysere sammenhengen mellom utdanningstilbud, kompetansetilgang og endringer i næringsstruktur, og den betydning dette har for dynamikken i arbeidsmarkedene i ulike regiontyper.

Stedsuavhengige arbeidsplasser

Utvalget peker på at den teknologiske utviklingen og nye kommunikasjonsformer reduserer betydningen av geografisk distanse. Vi endrer måten å kommunisere og samarbeide på noe som åpner for nye forretningsmodeller. Dette gir muligheter og utfordringer for regioner og bedrifter.

Effekten av dagens virkemidler

En effektiv og målrettet politikk for vekst i kompetansearbeidsplasser krever god kunnskap om effekter av dagens virkemidler.

En kompetanseintensiv næring defineres i henhold til NIBR som en næring med mer enn 39 % sysselsatte med høyere utdanning.

Utvalget mener:

Utvalget har vurdert tiltak innenfor flere politikkområder. Hovedkonklusjonen er at det er behov for en vesentlig innsats innenfor områder som samferdsel, digital infrastruktur, kompetanseutvikling og rekruttering hvis man ønsker å snu den sterke sentraliseringstrenden som følger av kunnskapssamfunnet og å bidra til en bedre regional fordeling av veksten i kompetansearbeidsplasser.

Utvalget mener at en helhetlig og koordinert politikktutforming er nødvendig for å skape, og rekruttere til, kompetansearbeidsplasser i hele landet.

Utvalget mener at tiltak som kan gi en større spredning av kompetansearbeidsplasser i hele landet, kan gi samfunnsøkonomisk gevinst.

Utvalget mener at en satsing på større spredning og vekst må være helhetlig i den forstand at virkemidlene antageligvis har større effekt sammen enn hver for seg.

Utvalget mener at noen innsatsområder er særlig viktig for å oppnå en balansert regional utvikling med høyest mulig ressursutnyttelse:

- Robuste arbeidsmarkeder
- Flere kompetansearbeidsplasser
- Styrket rekruttering til hele landet
- Regional kunnskapsinfrastruktur
- Omstilling av jobber, mennesker, bedrifter og steder

Utvalget mener at det er viktig å styrke regionale sentra for å skape attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner og økt dynamikk i arbeidsmarkedet

Veksten i kompetansearbeidsplasser er et av de primære kjennetegnene ved norsk økonomisk utvikling og omstilling anno 2011. Utviklingen har imidlertid noen fordelings effekter på ulike områder:

- Ujevn regional vekst i kompetanseintensive arbeidsplasser – særlig i privat sektor
- Økte regionale forskjeller i arbeidstyrkens utdanningsnivå
- Regionale inntektsforskjeller
- Regionale forskjeller i utdanningstilbøyelighet
- Regionale forskjeller i yrkesdeltakelse

Begrepet region og regionsenter.

Regionbegrepet brukes svært ofte i høringsdokumentet. Det samme gjelder begrepet regionsenter. Det er liten tvil om regionbegrepet blir brukt med ulik forståelse av innholdet i det offentlige ordskiftet i Norge. Ulikheten i forståelsen av regionbegrepet går på størrelsen på det geografisk område det refereres til. I høringsuttalen fra Regionrådet i Nord-Gudbrandsdal legger vi til grunn at regionbegrepet brukes om Nord-Gudbrandsdal, som består av kommunene Lesja, Dovre, Sel, Vågå, Lom og Skjåk. Regionsenter i vår betydning av begrepet i Nord-Gudbrandsdal er Otta.

Utvalgets forslag til tiltak – robuste arbeidsmarkeder:

- a. Arbeide for en aksept for at virkemiddelssonene kan inndeles etter arbeidsmarkedsregioner for å fremme utviklingen av robuste bo - og arbeidsmarkedsregioner.
- b. Inkludere et etappemål knyttet til regionforstørring og robuste arbeidsmarkeder i Nasjonal transportplan for 2014-2023.
- c. Prioritere infrastrukturtiltak som utvider og/eller kobler sammen regionale arbeidsmarkeder.
- d. Flyplasstrukturen og flytilbudet må utredes for å se om dagens struktur og tilbud tilfredsstillende kompetanseintensive arbeidslivets behov
- e. Ved opprettelsen av nye statlige arbeidsplasser bør man velge lokalisering i regionale sentra som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder.
- f. Tilrettelegge for, og gi insentiver til, at lokalisering av ulike funksjoner innen statlige virksomheter kan skje utenfor hovedstadsregionen.
- g. Tilrettelegge systematisk for fjernarbeid og stedsuavhengige arbeidsplasser innen offentlig sektor.
- h. Utrede muligheten for å innføre regional forankring av hovedkontor for heleide offentlige selskaper som en eksplisitt målsetting i eierskapspolitikken.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal støtter forslagene.

Innspill:

Oppland består av en rekke ABS-regioner (Arbeid, Bolig, Service) som utgjør kjerner innenfor en bolig-, arbeids- og servicestruktur. Hver av disse ABS-regionene består av flere kommuner. Eksempler er Nord-Gudbrandsdal, Lillehammerregionen og Gjøvikregionen

Norge trenger en utvikling som støtter opp under en videre utvikling av ABS-regionene i alle deler av Innlandet. Dette forutsetter at det er god mobilitet mellom ABS-regionene, noe som igjen forutsetter et transportsystem med høy kvalitet. Dersom ulempene med hensyn til tiden det tar å reise mellom Stor-Oslo og de andre regionene blir for store, vil både boliger og arbeidsplasser i økende grad lokaliseres i Stor-Oslo.

En god transportinfrastruktur – med veg, jernbane og fly – vil føre til en regionforstørring der de ulike ABS-regionene bindes tettere sammen, og legge grunnlaget for større og mer mangfoldige arbeidsmarkeder innen store deler av Østlandsområdet. Dette vil bl.a. være et positivt bidrag til næringslivets konkurransekraft. Bedriftenes mulighet for å rekruttere den kompetansen de behøver, øker i takt med størrelsen på det markedet de rekrutterer i. Tilsvarende øker arbeidstakernes muligheter for å skaffe seg interessante jobber.

Raskere jernbane vil etter vår oppfatning være det viktigste tiltaket som skaper grunnlag for større bolig-, arbeids- og serviceregioner. Dette betyr vesentlig bedre utnyttelse av infrastruktur og menneskelige ressurser, og vil avlaste hoved-stadsområdet. IC- strekningen Oslo - Lillehammer må bygges ut med dobbeltspor – som første del av en moderne jernbane i Norge. Strekningen må bygges for høy hastighet. En videre utbygging av høghastighetstog på Dovrebanen nord for Lillehammer, med betjening av sentrale stoppesteder, vil kunne revolusjonere forhold rundt avstandsproblematikk for kommunene i Nord-Gudbrandsdal.

Gudbrandsdalen er av de områder som har tette biltrafikk i Norge. Behovet for en rask utbygging av E-6 er avgjørende av hensyn til trafiksikkerhet og for å gi næringstrafikken og kollektivtrafikken på veg god framkommelighet.

I inneværende NTP ble begrepet avstandskostnader behandlet under hovedmålet: Bedre framkommelighet og reduserte avstandskostnader for å styrke konkurransekraften i næringslivet og for å bidra til å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Å realisere prosjekter som gir betydelige reduksjoner av reisetider på de viktigste delene av riksvegnettet, reduserer avstandskostnadene for næringslivet. Dette gjelder også for prosjekter med betydelige bompenger. For høye bompenger vil imidlertid øke avstandskostnadene ytterligere, også for lange transporter. For Nord-Gudbrandsdal er det svært viktig at E-6 utbyggingen går som planlagt med en statlig finansieringsandel som gjør at bompengenivået ikke fører til redusert regional utvikling.

Oppland har en flyplass; Fagernes Lufthavn Leirin, som bl.a. har ruter til Oslo Lufthavn Gardermoen. Gudbrandsdal Lufthavn AS har gjennom mange år arbeidet for å etablere en flyplass i Nord-Gudbrandsdal. Vår region er av de regioner i landet som har lengst avstand i tid til nærmeste flyplass. Det er ønskelig at flyplasstrukturen i Innlandet kan vurderes i forhold til hvordan våre regioner lettest skal etablere kontakt med de store kompetansemiljøene i Norge. Vårt alternativ til en flyplass er et jernbanetilbud som er vesentlig bedre enn i dag.

For å løse de utfordringene Nord-Gudbrandsdal, Oppland fylke og Østlandet står foran, må mao hele Østlandet "tas i bruk", og dette kan kun gjøres med et effektivt transportsystem.

Regionrådet i Nord-Gudbrandsdal støtter utvalget i at man ved opprettelsen av nye statlige arbeidsplasser bør velge lokalisering i regionale sentra som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder. For Nord-Gudbrandsdal vil det bety Otta. Regionrådet legger da den forståelsen til grunn at denne formuleringen gjelder ved lokalisering av ulike funksjoner innen statlige virksomheter av en viss størrelse. Regionrådet skiller mellom etablering av statlige arbeidsplasser i regionsentra etter statlig initiativ, og etablering av statlige arbeidsplasser i kommunesentra etter kommunale initiativ. Etablering av enkeltarbeidsplasser som knyttes til eksisterende miljø bør lokaliseres der det er mest naturlig.

Regionrådet i Nord-Gudbrandsdal mener at nye statlige arbeidsplasser i betydelig større grad enn i dag må lokaliseres utover hele landet. Nord-Gudbrandsdal har tidligere vist at vi kan ta imot etablering av nye kompetansemiljø.

Regionrådet vil særlig peke på muligheten for å flytte funksjonsområder innen statlig virksomhet. Det er lettere enn å flytte hele virksomheter og lettere å absorbere for mindre arbeidsmarkeder.

Regionrådet vil også understreke betydningen av å hindre strukturelle endringer i statlige institusjoner som kan føre til økt sentralisering og nedbygging av eksisterende kompetansemiljø. Vi har dessverre sett for mange eksempler på reduksjon av statlige kompetansearbeidsplasser, der det gjennom politisk vilje burde vært muligheter for å foreta andre prioriteringer.

I Nord-Gudbrandsdal har vi over tid sett en nedbygging og sentralisering av statlige arbeidsplasser både innenfor NAV og skatteetaten. Denne sentraliseringen skjer uten særlig politisk oppmerksomhet.

Utvalgets forslag til tiltak – flere kompetansearbeidsplasser:

- i. Innføre særskilte retningslinjer og krav til metode, data og analyse som benyttes ved evalueringer av virkemiddelbruken.
- j. Prioritere og øke satsingen på utbygging av høyhastighetsbredbånd over hele landet.
- k. Forenkle målstrukturen og styringen av Innovasjon Norge, for å legge til rette for større og mer målrettede satsinger.
- l. Prioritere virkemidler som kan bidra til å utvikle sterke næringsklynger og kompetansemiljøer. Dette gjelder også virkemidler som bidrar til omstilling av bedrifter og næringsmiljøer i retning av kompetanseintensiv aktivitet.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal støtter forslagene

Innspill:

Utbygging av høyhastighetsbredbånd og god mobildekning over hele landet er en grunnleggende forutsetning for at gode ambisjoner i utvalgets innstilling skal kunne realiseres.

Utvikling i kravene til bredbåndskvalitet er slik at vi stadig trenger en oppjustering av digital infrastruktur – også i distriktene. Norge må være best i verden på digital infrastruktur. Bare på denne måten kan vi sikre lokalisering av kompetansearbeidsplasser over hele landet.

Stimulere til økt bruk av forskning og utvikling i bedrifter, utvikle og finansiere "lavterskeltilbud". Noen av bedriftene i Nord-Gudbrandsdal har betydelig nasjonalt og internasjonalt potensial. Men langt de fleste har ikke det, og vi merker oss at for mye av statlig virkemiddelapparat er innrettet mot en bedriftsstruktur som ikke er tilpasset majoriteten av våre bedrifter. Regionrådet ønsker en forenkling av målstrukturen i Innovasjon Norge og større muligheter for lokale prioriteringer.

En desentralisering av virkemidler til samarbeidende kommuner kan være en god måte å bygge kompetansearbeidsplasser på. KRD har nylig lagt fram et arbeid som gir et grundig bilde av et lovfestet mulighetsområde for interkommunalt samarbeid.

Utvalgets forslag til tiltak – styrket rekruttering til hele landet:

- m. Prioritering av infrastrukturtiltak som gir tidsbesparelse og bedret tilgjengelighet framfor personrettede virkemidler, herunder fjerning av pendlerfradraget.
- n. Vurdere om ordningen med avskrivning av studielån kan utvides for å styrke tilgangen på arbeidskraft med høyere utdanning i utvalgte geografiske områder.
- o. Gjennomføre en evaluering av de samfunnsøkonomiske gevinstene ved regionale trainee-ordninger, som grunnlag for en eventuell utvikling og utvidelse av ordningen.
- p. Legge til rette for god norskopplæring og mer effektiv godkjenning av eksisterende utdanning for innvandrere.
- q. Fremme kommunale utleieboliger som rekrutteringsvirkemiddel, gjennom å opprette en ordning gjennom Husbanken som avlaster kommunene for risikoen knyttet til bygging av slike boliger, forutsatt at kommunene selv tar initiativ til og legger til rette for en slik satsing.
- r. Oppmuntre til etablering av internasjonale skoler for å styrke regionale arbeidsmarkeders attraktivitet.
- s. Legge til rette for, og oppmuntre til, opprettelsen av næringstilknyttet spesialisert videregående utdanning(TAF- tilbud) i flere regioner enn i dag.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal støtter alle forslagene **unntatt forslag m.**

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal foreslår at pendlerfradraget styrkes for å stimulere til bosetting i utkantstrøk. Utvalget argumenterer også for en styrking av regionsentrene. Økt pendlerfradrag kan bidra til å styrke disse, samtidig som folk kan bo der de ønsker.

Regionrådet ber om at ordningen med avskrivning av studielån utvides for å styrke tilgangen på arbeidskraft med høyere utdanning i utvalgte geografiske områder. Ordningen kan for eksempel vurderes brukt i deler av områdene som betegnes som fjellregioner i Norge. Dette kan synes som et drastisk virkemiddel, men både befolkningsutvikling og utviklingen innen tilgang på kompetansearbeidskraft krever drastiske virkemidler.

Regionale traineeordninger bør gis en tydelig prioritet og en bærekraftig finansieringsordning i det offentlige virkemiddelapparatet. Dette virkemiddelet bør forbeholdes regioner som har utfordringer med å skape - og rekruttere til kompetansearbeidsplasser.

Det er nødvendig med et mer fleksibelt boligmarked i en region som Nord-Gudbrandsdal. Utleiemarkedet er for lite, og en betydelig stimulans overfor kommunene gjennom Husbanken vil

bidra til å etablere kommunale utleieboliger. Denne type boliger i en etableringsfase er helt nødvendig for å rekruttere yngre kompetent arbeidskraft til regionen. Denne gruppen ønsker gjerne å vente med å bygge – eller kjøpe hus i en startfase.

Regionrådet ønsker også å understreke at under tiltak q) – utleieboliger – er det viktig at Husbanken har samme fokus mot private aktører som ønsker å bygge utleieboliger i distriktet. Vi trenger utleieboliger, om de bygges i kommunal eller privat regi er underordnet.

Utvalgets forslag til tiltak – regional kunnskapsinfrastruktur og omstilling:

- t. Økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og NAV, for å sikre relevansen og finansieringen av et desentralisert etter- og videreutdanningstilbud.
- u. Studielåns- og stipendordninger for etter- og videreutdanning bør styrkes og gjøres betinget av gjennomføring.
- v. Gi universiteter og høyskoler sterkere insentiver til å samarbeide med lokalt næringsliv om innretning og spesialisering av utdanningstilbudet tilpasset lokalt arbeidslivs behov.
- w. Finansieringssystemet, herunder midler knyttet til satsingen på ” samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon”, må utformes slik at universiteter, høyskoler og instituttsektoren kan spille en sterkere rolle i lokal kunnskapsformidling, innovasjon og omstilling til kunnskapsintensivt næringsliv.
- x. Målretting av arbeidsmarkedstiltak mot omstillingsbehovene i de regionale arbeidsmarkedene.
- y. Adgangen til å gi støtte til etter – og videreutdanning bør utvides for å bidra til at arbeidstakere skal komme i nytt produktivt arbeid.
- z. Virkemiddelbruken på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer bør koordineres bedre med sikte på tidlig innsats for omstilling til kompetanseintensiv virksomhet.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal støtter forslagene.

Innspill:

Samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, arbeidsliv og NAV er svært viktig og har forbedringspotensial.. Når det gjelder finansiering av desentralisert høgere utdanning både grunnutdanninger og etter-og videreutdanninger, er dette statens ansvar. Til tross for dette, har Regionrådet og kommunene i Nord-Gudbrandsdal i flere år delfinansiert desentraliserte høgskoletilbud som har vært viktige for regionalt arbeidsliv. Siste skoleår har til sammen 100 voksne deltatt i høgskoleutdanning i Nord-Gudbrandsdal.

En undersøkelse som er gjennomført av Høgskolen i Gjøvik, viser at nærmere 97 % av voksne som har tatt desentralisert høgskoleutdanning, blir boende i regionen med sin høgskoleutdanning. Dette er altså et treffsikkert virkemiddel for å styrke bo- og arbeidsmarkedsregionene.

Framtidsrettede høyskoler tilbyr i større og større grad studier med stor fleksibilitet med hensyn til gjennomføringen. Dette er et viktig grep med tanke på å legge til rette for høgere utdanning for voksne lokalt/regionalt. Staten som eier av høgere utdanning, må sikre at alle institusjoner tar i bruk ny teknologi slik at vi får flere fleksible studietilbud og flere studiesteduavhengige studenter.

Individrettede virkemidler for kvalifisering av voksne må forenkles og samordnes, og det offentlige

må synliggjøre hvordan virkemidlene kan virke sammen. Målet må være å møte brukernes behov på en smidig og løsningsorientert måte.

Regionrådet vil understreke viktigheten av lønn under etter- og videreutdanning, og utfordrer partene i arbeidslivet til å finne en løsning på denne utfordringen.

Oppsummering

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal er godt fornøyd med at Regjeringen har satt fokus på kompetansesarbeidsplassers betydning for utvikling og vekst, lokalt, regionalt og nasjonalt.

Regionrådet merker seg også at utvalget uttaler at det er mulig å motvirke de sterke sentraliseringskreftene. Men Regionrådet mener at det vil kreve et høyere politisk ambisjonsnivå enn hittil, og en betydelig økt virkemiddelinnsetning.

Regionrådet ønsker at statlige etater skal ha tydeligere politiske styringssignaler som ivaretar behovet for desentralisert struktur og spredning av kompetansesarbeidsplasser over hele landet.

Administrasjonen i statlige etater skal ikke styre denne utviklingen uten å forholde seg til politiske prioriteringer.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal vil peke på at kunnskapsgrunnlaget og forslagene i utredningen er et verdifullt bidrag for videreutvikling av både kompetanse- og næringspolitikken, for hele landet.

Regionrådet støtter alle forslagene **unntatt forslag m om fjerning av pendlerfradraget**.

- **Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal foreslår** at pendlerfradraget styrkes for å stimulere til bosetting i distrikt.

Regionrådet vil understreke betydningen av en raskere utbyggingstakt av vei- og jernbane som et virkemiddel for etablering av kompetansesarbeidsplasser. Bompengefinansiering vil i denne sammenhengen kunne bli oppfattet som en negativ faktor.

Det må avsettes virkemidler til desentraliserte og fleksible studietilbud til distriktene. Regionrådet understreker at disse midlene må være underlagt nasjonal styring, og ikke alene være styrt av lokal ledelse ved den enkelte høyskole. Et alternativ kan være at midler til desentralisert høyskoleutdanning som bevilges sentralt, kan plasseres hos fylkeskommunen, jfr. Fritt Fram forsøket i Oppland fra 2004.

Utvalgets forslag til tiltak er for lite konkrete. Regionrådet i Nord-Gudbrandsdal ber derfor om at forslagene blir konkretisert etter høringsrunden og fulgt opp i praktisk politikk.

Med hilsen

Ole Aasaaren

Regionsjef

Regionrådet Nord-Gudbrandsdal

REGIONRÅDET FOR MIDT-GUDBRANDSDAL

Dato : 27.06.2011

Saksbehandla : Astrid Vadet

Vår ref. : 11/1278-3/

Telefon : 61216171

Dykkar ref. :

Telefaks : 61216176

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høring av NOU 2011: 3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet

Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal har i sitt møte 15.06.11, sak 22/11 fatta følgjande vedtak:

RMG-022/11 15.06.2011 Vedtak:

Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal vil på vegne av kommunene Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron gi slik høringsuttale:

1. Regionrådet ser meget positivt på at regjeringen og Kommunal- og regionaldepartementet setter fokus på å fordele kompetanse – og statlige arbeidsplasser, og gjennom det nedsatte utvalget fremmer konkrete forslag til tiltak for å sikre nødvendig rekruttering for disse også ute i distriktene. Regionrådet mener at nye statlige arbeidsplasser i et betydelig større omfang må spres over hele landet. Eksempelvis bør de kommende nye statlige stillingene som skal overta oppgavene til de kommunale Overformynderiene (trolig fra 2013) kunne bli statlige kompetansearbeidsplasser som legges ut i regionene. Regionrådet ser det som en stor negativ utfordring at ytterligere økt sentralisering av kompetansearbeidsplasser videreføres. Dette innebærer store samfunnsøkonomiske kostnader. Geografisk spredning av verdiskapende aktivitet er en forutsetning for full ressursutnyttelse. Dette er også nødvendig for opprettholdelse av attraktive distrikter, og helt nødvendig for distriktmessig verdiskaping landet rundt. Regionrådet mener dette kun kan gjennomføres med et høyt politisk ambisjonsnivå, og med en betydelig og målrettet virkemiddelinnsetning. Regionrådet støtter fullt ut at en helhetlig og koordinert politikktutforming er nødvendig for å skape og rekruttere til kompetansearbeidsplasser i hele landet.
2. Regionrådet mener det vil være viktig å styrke regionale sentra for å skape attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner. Infrastrukturen må tilrettelegges slik at et godt transportnett dekker distriktenes behov. I de fleste tilfeller vil dette være vegutbygging, noe jernbaneutbygging og flytilbud. Bompengekostnader ved nye vegprosjekter må nøye vurderes, da det i de fleste tilfeller vil føre til forsterkede negative kostnadmessige utslag, kontra sentrale

områder.

3. En mer distriktsmessig profil må legges til grunn i framtidig infrastrukturutvikling. Digital infrastruktur er en vesentlig forutsetning for lokalisering av kompetansearbeidsplasser.
Det må derfor ytterligere forsterket innsats til fra staten for å sikre full dekning av høyhastighetsbredbånd og mobildekning for alle.
4. Regionrådet mener at kommunale funksjoner representerer viktige kompetansearbeidsplasser rundt om i landet – i tillegg til private arbeidsplasser. Større fagmiljøer medfører større attraktivitet for høyt utdannede, og vil virke positivt for rekruttering. Derfor bør det stimuleres til mer samarbeid kommunene imellom, og mellom kommuner og det private næringsliv.
5. Regionrådet mener også at personrettede virkemidler vil være viktige faktorer for å lykkes.
Flytting er en viktig del av et velfungerende arbeidsmarked, men det vil alltid måtte foregå en del pendling både i og mellom regionene.
Bedre vilkår for pendlerne (f.eks. økt fradrag for arbeidsreiser) er et viktig virkemiddel for å sikre mobil arbeidskraft. Dette kan også bidra til å gi positive effekter for de kommunene som fungerer som bokommuner for andre kommuner med mange arbeidsplasser.
Eksempelvis nedskrivning av studielån og diverse skattemessige goder i noen geografiske områder med store rekrutteringsutfordringer.
Regionrådet mener at gode tilrettelagte tilbud for desentralisert utdanning vil gi viktige bidrag til regional endring av arbeidsressursene vi rår over.
Framtidens arbeidsplasser vil kreve et betydelig høyere kompetansenivå enn pr. i dag.
6. Regionrådet støtter utvalgets forslag om at de bedrifts- og næringsrettede virkemidlene mer må målstyres til ytterligere vekst i kompetanseintensive arbeidsplasser og regional utvikling.
Det må også legges tilstrekkelig med virkemidler til grunn for omstilling av bedrifter og næringsmiljøer.
Regionrådet mener bruken av differensiert arbeidsgiveravgift også er et effektivt virkemiddel.

Med helsing

Astrid Vadet

For Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal